

Streszczenie pracy

Podwórka jako ogrody wspólnot sąsiedzkich

Ogród stanowi przestrzeń otaczającą siedzibę ludzką – terytorium oddzielające ją od innych siedzib, lub przestrzeni nieogrodowych. W miastach przestrzeń ogrodu zastąpiły przestrzenie otwarte (podwórka), kształtujące się wokół siedzib zbiorczych – kamienic, bloków, które pełnią jedną z ról ogrodu w określaniu ludzkiej terytorialności. Te formy ogrodowe można nazywać *ogrodami wspólnot sąsiedzkich* – ogrodami, które nie posiadają widocznych ogrodzeń. Do wyznaczenia zasięgu tych specyficznych ogrodów, służą oznaki terytorialności. Umożliwiają one odróżnienie terytorium *ogrodu wspólnoty sąsiedzkiej*, od przestrzeni, nim nie będącej. Sporządzona typologia wskazała, że typy *ogrodów wspólnot sąsiedzkich* zależą od zestawu występujących na nich oznak terytorialności, stref budujących je, oraz stopnia utożsamiania się mieszkańców z daną przestrzenią. Możliwość pozostawiania i definiowania oznak terytorialności przez mieszkańców, w przestrzeni zamieszkiwania ma wpływ na ich lepszą identyfikację z miejscem zamieszkiwania, oraz na kształtowanie się wspólnoty sąsiedzkiej, co jest istotnym celem procesu rewitalizacji.

Słowa kluczowe – podwórko, ogród wspólnoty sąsiedzkiej, oznaki terytorialności, miejska przestrzeń wspólnotowa.

Summary

Yards as gardens of neighbor's communities

Garden is an area surrounding a human dwelling – a territory that separates it from other dwellings or non-garden areas. In the cities, gardens have been replaced by open areas (yards) placed around mass dwellings - tenement houses, blocks, settlements which are one of factors defining human territoriality. The garden forms may be called “gardens of neighbor’s communities” – gardens, without visible borders or fences. To establish state borders of these specific gardens, so called “territoriality signs” can be used. Thanks to them, the area of a neighbor’s community garden can be distinguished from the rest of the territory. Typology showed that type of a neighbor’s community garden depends on an occurring set of territoriality signs, its zones and level of inhabitant identification with given space. The ability to mark and define territoriality signs by dwellers in their living area, improves their identification with an occupied area and shapes the neighbor’s community, which is an important goal of the revitalization process.

Keywords – yard, neighbor’s community garden, territoriality signs, urban community area.